

Torah from Around the World

---

*Het is toegestaan te liegen ter wille van de vrede,
maar de vrede mag nooit een leugen worden.*

(vrij naar BT Jevamot 65b, 6-8)

Sjabbat 24 september 2022/ 28 Eloel 5782, Nitsaviem, Devariem /Deuteronomium 29:1 -

30:20

Tanach blz. 410 - 414

Haftara: Jesjaja 61:10 - 63:9

Tanach blz. 905 - 907

Vertaler: Channa Kistemaker

Commentaar: **Rabbijn Jacqueline Mates-Muchin** is geestelijk leider van Temple Sinai in Oakland, California.

Oorspronkelijke Engelse tekst: <https://reformjudaism.org/learning/torah-study/torah-commentary/peoplehood-responsibility-and-intentionality>

Volksbestaan, verantwoordelijkheid en vrije keuze

We zijn er bijna. In de sidra van deze week, Nitsaviem, nadert Mosje het einde van zijn toespraak tot de Jisraëlieten, waarin hij hen aanspoort om rechtvaardig te leven wanneer ze zonder hem de Jordaan oversteken. Die toespraak bevat drie prachtige passages die samen

de essentiële aspecten van het jodendom weergeven: volksbestaan, verantwoordelijkheid en vrije keuze.

De eerste passage verbindt vele generaties Joden door de tijd heen.

"Hier bent u allen nu bijeen, ten overstaan van de Eeuwige, uw God. (...) Niet alleen met u, die hier nu bijeen bent, sluit ik dit verbond, maar ook met degenen die er nu nog niet bij zijn." (Devariem 29:9 en 13-14)

Deze passage biedt een duidelijk beeld van wat het betekent een volk te zijn. Elke Joodse persoon die er ooit was of ooit zal zijn, is regelrecht opgenomen in deze passage. Dat maakt ons nauw met elkaar verbonden door de Tora. We behoren tot een volk dat bestaat door tijd en ruimte. Als we het verbond aanvaardden dat op de Sinai is gesloten, hebben we een volk waartoe we behoren.

De tweede passage bepaalt onze verantwoordelijkheden.

"De geboden die ik u vandaag heb gegeven, zijn niet te zwaar voor u en liggen niet buiten uw bereik. Ze zijn niet in de hemel, (...) Ook zijn ze niet aan de overkant van de zee (...) Nee, die geboden zijn heel dichtbij, u kunt ze in u opnemen en ze u eigen maken; u kunt ze volbrengen." (Devariem 30:11-14).

Onze traditie geeft ons niet de mogelijkheid om onwetendheid te veinzen. De Tora biedt ons de middelen om het universum en onze plaats daarin te begrijpen. We hebben de middelen die we nodig hebben om te begrijpen hoe we anderen, onszelf en de aarde moeten behandelen. We worden verondersteld onze naaste lief te hebben als onszelf (Wajikra 19:18), gerechtigheid na te streven (Devariem 16:20) en om te zorgen voor de wees, de weduwe, de armen en de vreemdeling (Sjemot 22:20-24). We mogen ons lichaam niet opzettelijk schaden (Wajikra 19:28). We moeten voor de aarde zorgen door geen fruitbomen om te hakken (Devariem 20:19) en het land regelmatig te laten rusten (Sjemot 23:10-11). Er wordt ons verteld dat we rentmeesters van de aarde zijn en de opdracht hebben om voor alle levende wezens te zorgen (Beresjiet 1:28). We hebben verplichtingen en het jodendom spoort ons aan om onze verplichtingen na te komen.

De derde passage legt ons lot in onze eigen handen.

"Ik roep vandaag hemel en aarde als getuigen op: u staat voor de keuze tussen leven en dood, tussen zegen en vloek. Kies voor het leven, voor uw eigen toekomst en die van uw nakomelingen." (Devariem 30:19).

De Tora legt uit dat wij zelf beslissen hoe we zullen leven. We hebben keuzevrijheid.

Elke dag nemen we beslissingen over hoe we willen leven. De Joodse traditie benadrukt dat we keuzes hebben door rituelen te creëren die ons aansporen om ons bewust te zijn van het moment. Het systeem van zegenspreuken is een veelomvattend voorbeeld van hoe rituelen bewustzijn stimuleren. Voordat je bijvoorbeeld iets eet, moet je opletten wat de juiste zegenspreuk is om te zeggen. Kwam het van een boom, groeide het in de grond of kwam het van een wijnstok? Het antwoord zal bepalen welke zegenspreuk je moet reciteren. We moeten aandacht besteden aan wat er om ons heen gebeurt. Dit is van wezenlijk belang, want hoe meer we in het moment aanwezig zijn, hoe meer ons gedrag wordt bepaald door onze eigen vrije keuze.

Het jodendom heeft ook rituelen om ons te helpen onze zelfbeheersing aan te scherpen, waardoor we beter in staat zijn om in vrijheid keuzes te maken. Denk aan de verboden op Sjabbat. Of we ons er nu letterlijk of interpretatief aan houden, onszelf uit onze gebruikelijke routines halen vereist doelbewustheid en zelfbeheersing. Hoe beter we in zelfbeheersing zijn, hoe kleiner de kans dat we door onze onderbuikreacties gestuurd zullen worden. Zo kunnen we bewuster omgaan met elke actie die we ondernemen, vooral in onze omgang met andere mensen. Onze interacties zijn gebaseerd op onze keuzes, in plaats van op hoe we ons instinctief zouden gedragen. Het is aan ons om te kiezen om doelbewust en rechtvaardig te leven.

Dit is wat het jodendom is. Joods zijn is weten dat we tot een volk behoren, door tijd en ruimte, dat we ons baseren op de idealen en waarden die we ontwikkelen door onze aanvaarding van het verbond en door de verbintenis met de gemeenschap die het heilig noemt. Joods zijn is weten dat we verantwoordelijkheden hebben en weten dat het binnen onze mogelijkheden ligt om die verplichtingen na te komen. Joods zijn betekent tenslotte dat we bewust kiezen hoe we ons willen gedragen en ons leven willen inrichten. We kunnen ervoor kiezen om aandachtvol, doelgericht en vrij in onze keuzes te zijn. Door dat te doen, kunnen we voor een zegenrijk leven kiezen.

Mogen deze kenmerken van wie wij zijn ons kracht en richting geven terwijl wij ons voorbereiden op het Nieuwe Jaar.